

РЕШЕНИЕ

№ 1091

гр. София, 22.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 16.02.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **1549** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК.

Образувано е по жалба, уточнена с молба от 11.03.2021г. на [фирма] срещу Становище на ваш № ДАЕУ 16342/ 20.8.2020г /Към наш № 90-03-919/ 21.08.2020г на главен директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“./л.20 и сл./съдържащо отказ за предоставяне на директен достъп до данни от НБДН и до Класификатора на настоящите и постоянни адреси.

Жалбоподателят обосновава подробни доводи за материална незаконосъобразност на оспорения отказ. Дружеството било длъжно да идентифицира клиентите си, като справките от регистрите дават възможност да се установят случаи на предоставени неверни, фалшифицирани данни или използване на чужди идентификационни данни / документи за самоличност на длъжника и свързаните с него лица, като по този начин ще се изработи ефективна вътрешна система за изпълнение изискванията по чл. 41 ал.3 т.1 и т.2 от ППЗМИП. Сочи, че на основание легитимния интерес съгласно чл. 6 ал.1 б. „е“ от Регламент /ЕС/ 2016 / 679 има право да получава данни от НБДН на ГРАО. Моли да се отмени.Претендира разноски.

Ответникът главен директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“ в писмено становище чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли да се отхвърли като неоснователна.

СГП не взема становище.

Съдът, като прецени събраните по делото относими доказателства,

доводите и възраженията на жалбоподателя и на ответната страна, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

[фирма] е подало заявление до Държавна агенция „Електронно управление“ /ДАЕУ/, /л. 59 и сл./ с което на основание чл. 40 от Закона за електронното управление е поискало достъп до регистри, поддържани от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, а именно НБД „Население“ и Класификатор на настоящите и постоянни адреси.

По повод заявлението, с писмо № ДАЕУ 16342/ 20.8.2020г. главният секретар на Държавна агенция “Електронно управление” е уведомил главният секретар на МРРБ за постъпилото заявление, като му е указал, че съгласно чл. 17, ал. 4 от Общите условия за достъп до данни и регистри на държавната администрация в средата за междурегистров обмен следва да представи становище.

Главният директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“ дава процесното Становище на ваш № ДАЕУ 16342/ 20.8.2020г /Към наш № 90-03-919/ 21.08.2020г, адресирано до главния секретар на Държавна агенция “Електронно управление“. Това становище е изпратено по електронен път и на жалбоподателя, чрез процесуалния му представител на 19.11.2020г /л.78/.

По допустимостта:

По допустимостта на жалбата и преценката, че се касае за волеизявление на административен орган, което е с неблагоприятен характер за жалбоподателя тоест, че процесното становище съдържа властническо волеизявление - отказ за предоставяне директен достъп до НБДН и Класификатора на настоящите и постоянни адреси, съдът е обвързан от задължителните указания /чл.224 АПК/ на ВАС , дадени с определение № 11734 от 17.11.2021г по адм.д. № 8865/ 2021г. Предвид горното и с оглед разпоредбата на чл.140 АПК жалбата е допустима, подадена от активно легитимирано лице с правен интерес против акт подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност.

По основателност:

Оспореният акт е валиден административен акт, като издаден в писмена форма от компетентен орган - Главният директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“ /съгласно заповед № РД 02-14-1011 от 15.10.2018г на министъра на регионалното развитие и благоустройство изд. на осн. чл.25 ал.4 от ЗА и чл.4 от Правилника за документооборота/. Не са допуснати съществени процесуални нарушения,отказът съдържа правни и фактически съображения и волята на компетентния да го издаде административен орган е сравнително ясно изразена.

Уредбата на обществените отношения между административните органи, свързани с работата с електронни документи и предоставянето на административни услуги по електронен път, както и обмена на електронни документи между административните органи, е предмет на регулиране от Закона за електронното управление /ЗЕУ/, като съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗЕУ, той се прилага и по отношение на дейността на лицата, осъществяващи публични функции, и на организациите, предоставящи обществени услуги, доколкото в закон не е предвидено друго. Разпоредбата на чл. 40 от ЗЕУ предвижда, че лицата по чл. 1, ал. 1 и 2 са длъжни да предоставят помежду си вътрешни електронни административни услуги, свързани с осъществяването на правомощията им и с извършването на електронни административни услуги на гражданите и организациите, доколкото в закон не е предвидено друго. Според чл. 2, ал. 1 от ЗЕУ административните органи, лицата,

осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, не могат да изискват от гражданите и организациите представянето или доказването на вече събрани или създадени данни, а са длъжни да ги съберат служебно от първичния администратор на данните. Съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЕУ първичният администратор на данни е административен орган, който по силата на закон събира или създава данни за гражданин или организация за първи път и изменя или заличава тези данни. Той предоставя достъп на гражданите и организациите до цялата информация, събрана за тях.

Условията за автоматизиран обмен на електронни документи като вътрешни електронни административни услуги са регулирани в Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги /приета с ПМС № 3 от 09. 01. 2017 г., обн. ДВ, бр. 5 от 17. 01. 2017 г./, приета на основание чл. 7г, ал. 6, чл. 12, ал. 4 и чл. 43, ал. 2 от Закона за електронното управление /Наредбата/, като съгласно чл. 2, ал. 1 от Наредбата председателят на Държавна агенция "Електронно управление" води регистър на регистрите, в който се вписват регистри и бази данни на първичните администратори на данни, в които се съдържат първични данни. Разпоредбата на чл. 8, ал. 2 от Наредбата предвижда, че достъпът до регистрите и базите данни се осъществява чрез подаване на заявление, съдържащо минимум данни за произхода на заявлението - юридическото лице - заявител и информационната система; основанийто за получаването на данните, включително номер на преписка, ако има такава; длъжностното лице, извършващо заявяването, ако има такава. Съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредбата първичният администратор на данни отказва достъп до данни на лицата, които ги заявяват, когато в заявлението за достъп по ал. 2 липсва един или повече от изискуемите реквизити или заявителят няма право да получи данните съгласно закон. Контролът по изпълнение на Наредбата е предоставен на председателя на Държавна агенция "Електронно управление", съгласно чл. 63, ал. 1 от посочения подзаконов нормативен акт. Процедурата относно присъединяване към средата за междурегистров обмен е предмет на Общите условия за достъп до данни от регистри на държавната администрация в средата за междурегистров обмен /Общите условия/, утвърдени със Заповед № ДАЕУ-4036/ 05. 09. 2017 г. на Председателя на Държавна агенция „Електронно управление“. Съгласно чл. 10 от Общите условия, заинтересованите лица по чл. 1, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕУ имат право да заявят присъединяване към средата за своите нужди, като подават заявление по образец до председателя на ДАЕУ. Съгласно чл. 17, ал. 1 от Общите условия, след постъпване на заявлението, ДАЕУ осигурява достъп на заинтересованото лице до тестовата среда, а в съответствие с разпоредбата на чл. 17, ал. 3 от Общите условия, ДАЕУ уведомява първичния администратор на данни за включен нов потребител в тестова среда или за промяна на достъп на съществуващ потребител. Съгласно чл. 17, ал. 4 от Общите условия в срок до десет работни дни от датата на уведомяване, първичният администратор на данни може да отправи обоснован писмен отказ по отношение на предоставяне на достъп на съответния потребител, с изключение на предоставяне на достъп до публични регистри.

В случая, предвид естеството на искания достъп до отделни справки, включени в регистрите НБД „Население“ и Класификатор на настоящите и постоянни адреси, първичният администратор на данни е Министерство на регионалното развитие и благоустройството и именно до него главният секретар на ДАЕУ е

изпратил своето уведомление по реда на чл. 17 от Общите условия запитване, като съобрази, че министърът на регионалното развитие и благоустройството представлява посоченото министерство, а той от своя страна е възложил функциите си относно данните от НБДН и Класификатора на постоянните и настоящи адреси на главния директор на ГД „ГРАО“. Информационната дейност е една от основните дейности на МРРБ. Министърът на регионалното развитие и благоустройството, като представляващ министерството, тоест администратора на лични данни може да възлага обработването на лични данни на определени от него длъжностни лица.

Като правно основание за искания достъп са посочени чл.42 ал.2 т.2 и 3 във връзка с чл.36 ал.2 и 5, както и чл.53 ал.2 т.5 врс чл.55 ал.1 т.3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Жалбоподателят в качеството си на задължено лице по чл.4 т.3 от ЗМИП е длъжен да прилага мерките по чл.3 от ЗМИП, между които и комплексна проверка на клиентите /чл.3 т.1 от ЗМИП/. Според чл. 10 от ЗМИП комплексната проверка на клиентите включва изчерпателно посочени дейности, в т.ч. и по т.1: идентифициране на клиенти и проверка на тяхната идентификация въз основа на документи, данни или информация, получени от надеждни и независими източници. Идентифицирането на клиентите и проверката на идентификацията се извършват чрез използване на документи, данни или информация от надежден и независим източник /чл.52 от ЗМИП/. С разпоредбата на чл. 55 ЗМИП, се регламентира извършването на проверка на вече събрани идентификационни данни чрез използването на способите за това. Един от способите е визиран в ал.1 т.3 на чл.55 ЗМИП е извършване на справки в електронни страници и бази от данни на местни и чуждестранни компетентни държавни и други органи, предоставени за публично ползване за целите на проверката на валидността на документи за самоличност и на други лични документи или на проверката на други данни, събрани при идентификацията. Законът предписва извършване на справки в публични бази данни. НБДН и Класификатора на постоянните и настоящи адреси обаче, не са публичен регистър.

Дружеството е длъжно да разработва ефективни вътрешни системи, които да му позволят да установи дали потенциален клиент, съществуващ клиент или действителен собственик на клиент - юридическо лице или друго правно образувание, е лице по чл. 36. Като вътрешните системи по ал. 1 могат да се основават на един или повече от следните източници на информация:

1. информация, получена чрез прилагане на мерките за разширена комплексна проверка;
2. писмена декларация, изискана от клиента, с цел установяване дали лицето попада в някоя от категориите по чл. 36;
3. информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази от данни /чл.42 от ЗМИП/

Видно от горното, един от източниците на информация е представена от клиента декларация /т.2 на ал.2 чл.42 от ЗМИП/. Тази законова възможност обаче, респ сигурността ѝ се разколебава от предмета на дейност на дружеството. Нито едно лице –длъжник не би имал желание/ воля да представи такава декларация. Този подход на законодателя не е сигурен и надежден. Единствено справките от независим източник /чл.10 т.1, чл.52 ЗМИП/, както и информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази от данни /чл.42 ал.2 т.3 от ЗМИП / дава възможност дружеството да изпълни закономото си задължение за комплексна проверка на

клиентите, респ. идентифицирането им. Такъв независим източник, външна база данни по см. на посочените разпоредби е НБДН и Класификатора на постоянни и настоящи адреси. На още по силно основание посочения извод, за осигуряване директен достъп до НБДН и Класификатора на постоянните и настоящи адреси с цел безспорна идентификация на клиента, е относим и в случаите на електронно изявление, електронен документ или електронен подпис, тоест без присъствието на клиента, когато не може да му бъде изискана декларация по см на чл.42 ал.2 т.2 ЗМИП. Справките от регистрите /НБДН, Класификатор на настоящите и постоянни адреси/ дават възможност да се установят случаи на предоставени неверни, фалшифицирани данни или използване на чужди идентификационни данни / документи за самоличност на длъжника и свързаните с него лица, като по този начин ще се изработи ефективна вътрешна система за изпълнение изискванията по чл. 41 ал.3 т.1 и т.2 от ППЗМИП.

Предоставянето на данни от НБДН и Класификатора за постоянните и настоящи адреси е допустимо въз основа на посочените по-горе разпоредби в качеството на независим източник /чл.10 т.1/, и външна база /чл.42 ЗМИП/. Допустимо е и на основание легитимния интерес на жалбоподателя съгласно чл. 6 ал.1 б. „е“ от Регламент /ЕС/ 2016 / 679, тъй като предоставянето на лични данни на физически лица, съдържащи се в НБДН и Класификатора представлява „обработване“ на лични данни съгласно т. 2 на чл. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679 който гласи, че "обработване" означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбинирани, ограничаване, изтриване или унищожаване.

За изпълнение на визираните в ЗМИП задължения, за дружеството е наложително да проверява и получава информация от НБДН и от Класификатора на настоящите и постоянни адреси относно поисканите със заявлението данни/ справка за семейно положение, съпруг/а, деца, постоянен и настоящ адрес. Предвид обаче, че жалбоподателят чрез процесуалния си представител поддържа искането си само относно предоставяне на директен достъп до данни от НБДН относно справка физическо лице, справка настоящ адрес и справка постоянен адрес, то следва предоставения достъп да бъде до посочените справки.

По изложените съображения оспорения акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен, а делото - върнато като преписка на същия орган за ново произнасяне.

Относно разноските:

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, искането на жалбоподателя за присъждане на направените по делото разноски е основателно и следва да бъде уважено за сумата в общ размер на 200 лева, от които 50 лв. държавна такса за жалбата пред АССГ, 150 лв. д.т за частната жалба. Няма доказателства за заплатено адвокатско възнаграждение- по делото са представени единствено адвокатски пълномощни, не и договор за правна защита и съдействие или друг документ удостоверяващ заплащане на адвокатско възнаграждение.

Водим от горното и на осн. чл.172 ал.2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Становище на ваш № ДАЕУ 16342/ 20.8.2020г /Към наш № 90-03-919/ 21.08.2020г на главен директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“ съдържащо отказ за предоставяне на директен достъп до данни от НБДН и от Класификатора на настоящите и постоянни адреси.

ИЗПРАЩА преписката на главен директор на ГД „Гражданска регистрация и административно обслужване“ за ново произнасяне в срок от 14 дни от влизане в сила на съдебното решение, съобразно указанията на съда по тълкуването и прилагането на закона, дадени в това решение.

ОСЪЖДА Министерство на регионалното развитие и благоустройство /МРРБ/ да заплати на Агенция за контрол на просрочени задължения Е./АКПЗ/ сумата от 200 лв. разноси по делото.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: